

Casanova gezien door een Hollywoodbril

In 2005 ging de Amerikaanse romantische komedie *Casanova* in première geregisseerd door Lasse Hallström. De film is gebaseerd op de memoires van Giacomo Casanova. Maar wat blijkt: de notitie 'gebaseerd op' wordt in Hollywood heel breed geïnterpreteerd. De plot van de film vertelt het verhaal over Casanova's verliefdheid op Francesca Bruni, haar karakter is een flauwe afspiegeling van Shakespeare's 'Getemde Feeks'.

Ik citeer de synopsis van de film zoals u die kunt terugvinden op de wikipedia pagina over deze film (http://nl.wikipedia.org/wiki/Casanova_%282005%29):

Aan het einde van de 18e eeuw is Giacomo Casanova bezig met het schrijven van zijn memoires. Met al 10.000 pagina's, met één veroverde vrouw per pagina, vertelt hij dat er nog één vrouw ontbreekt hoewel het eigenlijk zijn verhaal niet is. Dat verhaal begint anno 1753 in Venetië. Casanova (Heath Ledger) is een notoir en een berucht rokkenjager en houdt zich met niets anders bezig dan onenightstands. Hierdoor heeft hij ook vijanden. In het bijzonder de kerk wil zijn hoofd voor zijn onzedelijkheid. De Doge van Venetië houdt Casanova echter een hand boven het hoofd. Daardoor komt ook die in de problemen en hij moet Casanova uit de stad verbannen, tenzij hij een keurige vrouw trouwt. Hij gaat op zoek en ontdekt de mooie jonge en nog maagdelijke Victoria met wie hij na wat aandringen bij haar vader mag trouwen. Victoria heeft echter een stille aanbieder, Giovanni. Die daagt Casanova uit tot een duel. Tijdens het sabelgevecht komt echter uit dat iemand anders in Giovanni's plaats vecht. Dat blijkt Francesca te zijn, Giovanni's zus. Later raakt Casanova helemaal in haar ban en wordt hij verliefd op haar. Om te beginnen is Francesca (Sienna Miller) al uitgehuwelijkt aan de rijke Paprizzio die binnenkort naar Venetië komt. Daarnaast is ze ook een overtuigd feministe die haar ideeën publiceert onder de naam van Bernardo Guardi. Ze kent ook Casanova's reputatie en heeft daarom een grondige hekel aan hem. Als Paprizzio later arriveert zorgt Casanova ervoor dat hij bij hem komt logeren. Ook houdt Casanova hem voor dat hij moet afvallen alvorens Francesca te ontmoeten, zodat hij intussen onder Paprizzio's naam Francesca het hof kan maken. Intussen komt ook inquisitor Pucci aan in de stad. Hij heeft de opdracht om Bernardo Guardi en Casanova te berechten. Tijdens het Venetiaans carnaval gaat Casanova er met Francesca in een luchtballon vandoor en verklaart zijn liefde aan haar. Intussen had hij al ontdekt dat Francesca in werkelijkheid de boeken van Bernardo Guardi schrijft en hij bekent dat hij de beruchte Casanova is. Dat laatste maakt Francesca boos en ze laat de ballon neerstorten. Op de grond wordt Casanova door Pucci gearresteerd. Hij zegt ook Bernardo Guardi te zijn waardoor Francesca buiten schot blijft. Tijdens zijn proces komt Francesca toch naar voren en beiden worden ter dood veroordeeld. Vlak voor ze opgehangen worden op het San Marcoplein verleent de kardinaal hen amnestie in naam van de paus, die die dag jarig is. Als Pucci erachter komt dat dit een list was zijn Francesca en Casanova er al vandoor. Samen met Paprizzio, die intussen verliefd is op Francesca's moeder, vluchten ze de stad uit met Paprizzio's boot. Als laatste list neemt Giovanni Casanova's naam over en doet de reputatie die daarbij komt vervolgens alle eer aan.

Wie de memoires van Casanova erop naleest, vindt deze Francesca Bruni niet zomaar terug. Er is wel een Francesca Buschini in Venetië, aan het einde van Casanova's tocht door Europa, wanneer hij voor de Venetiaanse Inquisitie werkt als spion. Casanova woonde bij Francesca, haar moeder en broer. Na zijn tweede en laatste vlucht uit Venetië bleven de twee elkaar schrijven. Casanova stuurde regelmatig geld voor de huur, dokterskosten en levensonderhoud. Daar stopte hij mee toen hij aan het einde van zijn leven zelf krap zat. Francesca bleef hem bedelbrieven schrijven, dit tot grote ergernis van Casanova. Uit de briefwisselingen met zijn vrienden bleek dat hij toen afstand van Francesca nam. Via Francesca bleef Casanova nog een aantal jaren op de hoogte van het leven in Venetië. Uit die briefwisseling blijkt ook hoe jaloers Casanova kon zijn: hij verbood haar elk initiatief dat ze ten aanzien van welke man dan ook wilde ondernemen.

De persoonsverwisseling uit de film, Giovanni die de naam van Casanova aanneemt, is een verzinsel van de Hollywoodscenaristen (Betsy Beers, Mark Gordon en Leslie Holleran). Dit verzinsel is exemplarisch voor wat ik het Hollywood fantasma bij uitstek noem. Achter dit fantasma schuilt een ideologie, die de illusie van 'de ware en enige liefde', heteroseksueel, trouw en monogaam (en blank) propageert en in stand houdt. Want dat is waar de Casanova van Lasse Hallström voor kiest aan het einde van de film. Het is Giovanni die de memoires schreef en het leven van Casanova leefde in zijn naam.

Die Hollywood ideologie is nu precies waar Casanova niet voor staat. Casanova heeft nooit voor een relatie, trouw of monogamie gekozen. Hij was heteroseksueel, op enkele homoseksuele avontuurtjes na, en alleen trouw aan die liefde die op dat moment, hier en nu, in zijn armen lag. Hij was toegewijd aan het moment, aan de liefde die hij nu kon beleven.

Deze film bewijst hoe belangrijk het is om hedendaagse cultuurproducten, die zich zogenaamd op authentieke bronnen baseren, te bekijken door de ideologische bril waarmee ze gemaakt worden. Hallströms romantische komedie is leuk entertainment, best gemakkelijk om te zien, maar heeft in essentie niets te maken met de historische figuur Giacomo Casanova. Het is juist daarom betreuenswaardig van de op algoritmen werkende zoekmachines van het world wide web, dat je voortdurend naar deze film wordt verwezen wanneer je 'casanova' googelt.

Alain Pringels, dramaturg Toneelgroep De Appel

Casanova (Lasse Hallström, 2005, Verenigde Staten) trailer:
www.youtube.com/watch?v=gpVWsG3AQxQ